

EDITORIAL d'estiu**PERE CASTELLS DEIXA VACANT LA PRESIDÈNCIA D'AICO.**

Un símptoma de la bona salut que respira la nostra Associació és que els membres de la Junta Directiva que dirigien l'entitat des de fa molts anys, han anat plegant, essent substituïts per altres persones, sense que això hagi afectat al bon desenvolupament de l'entitat. De fet, aferrar-se a un càrrec mai no és bo, i fins i tot es pot arribar a pensar que hi ha poderosos interessos creats per no deixar la poltrona. Un dels darrers en plegar és el fins ara president, en Pere Castells i Montanyà.

Per la nova Junta Directiva de l'Associació serà difícil estar a l'alçada dels qui han plegat, tot i que els nous, ajudats pels components que continuen de la Junta anterior, estan treballant com ho demostra, per exemple, la llarga enquesta que van poder respondre els socis assistents a la passada assemblea general.

Trobar nous membres per a la Directiva ha estat una feina difícil que s'ha podgut superar amb constància i amb temps. Ara, el més complicat és trobar president, ha de ser una persona capacitada que, a més, sàpiga trobar temps per coordinar les diferents branques de l'entitat. Ha de ser una persona amb dots comunicatives, que pugui assistir a les reunions que es convoquen a tots nivells i bàsicament ha de ser una persona amb ganes de treballar per a l'entitat, i que no busqui cap mena de protagonisme personal. Aquests són els mèrits que ha tingut Pere Castells al llarg de tots els anys que ha estat al capdavant d'AICO.

Ara es torna a obrir el debat iniciat en el decurs de l'Assemblea, quan es va dir que fóra útil per a l'entitat que la gestió la fes la Junta a través d'un director o un gerent (el nom no fa la cosa), que entre altres tasques tindria la missió de descarregar de feina als components de la Directiva.

Si estem d'acord en la necessitat de trobar una persona que es dediqui exclusivament a l'entitat, també és necessari parlar sobre la manera de resoldre el problema del finançament per pagar-la. Potser un bon sistema seria, una vegada més, fer un esforç col·lectiu.

Es va fer al restaurant del Club Tennis Vic el passat dia 7 de juny.**MÉS D'UN CENTENAR D'INSTAL·LADORS ASSISTEIXEN A L'ASSEMBLEA D'AICO.**

El Saló Nòrdic del Club Tennis Vic es va fer petit el dia de l'Assemblea.

Un centenar llarg d'associats van assistir, el passat dia 7 de juny, a l'assemblea general ordinària de socis d'AICO, que es va fer al Saló Nòrdic del club Tennis Vic.

Quan es va obrir la reunió, vint minuts després de les 7 de la tarda, la sala era pràcticament plena, però van continuar arribant socis, interessats pels diversos temes que figuraven a l'ordre del dia.

Entre els diversos punts tractats a la reunió cal esmentar que els socis van aprovar la proposta presentada pel president, Pere Castells, d'incrementar les quotes en un 3%. En el requadre d'aquesta plana es pot comprovar com queden els diversos preus en funció de les activitats de cada empresa. Un tema que va tenir molt interès per als instal·ladors de gas i calefacció va ser el referent al canvi de gas a Vic. Sobre el tema en va parlar Miquel Macià, com a responsable d'aquest sector a AICO, que va fer un resum de les accions fetes fins ara per l'Associació, i que van començar fa un any.

Miquel Macià es va referir a les trobades fetes amb Gas Natural per col·laborar en el tema de les revisions i va informar del número d'empreses que s'hi havien adherit.

Sobre la polèmica sorgida amb les empreses de fora de la comarca que fan instal·lacions als pobles d'Osona on arriba gas natural, Miquel Macià va remarcar la importància que els professionals de cada poble facin reunions per preparar-se quan els arribi aquest gas.

Tot seguit, Miquel Macià va presentar les targetes de revisió de gas que AICO ha fet amb col·laboració amb Ferca. "**La finalitat d'aquestes targetes és evitar intrusisme en el sector**", va informar Miquel Macià.

Les noves quotes

Primera activitat 17.327 pessetes

Segona activitat 19.160 pessetes

Tercera activitat 20.942 pessetes

Quarta activitat 22.724 pessetes

El president Pere Castells se'n va.

A l'Assemblea d'AICO, Jordi Pou, el responsable del sector de l'aigua, va informar de la sortida d'una nova normativa de les instal·lacions d'aigua, detallant-ne alguns dels aspectes més significatius.

Miquel Cabanas va parlar sobre les xemeneies, explicant sobre un gràfic els tubs i els angles per aconseguir un millor tiratge. Va dir que els tubs Celofex quedaran prohibits i que les xemeneies s'hauran de fer amb ferro o acer inoxidable que aguantí 400 graus.

Ramon Soler va parlar dels cursets d'antenes que s'han fet durant l'any. Va informar de les reunions fetes a FERCA, destacant-ne la seva importància per estar al dia. Ramon Soler va acabar la seva intervenció anunciant que deixarà el càrrec a la Junta Directiva i que el substitueix Joan Bigas.

Els responsables de les diverses àrees van informar de la feina feta els darrers mesos.

El president, Pere Castells, va parlar de l'enquesta feta per FERCA sobre el tema de la morositat. En va llegir els resultats comentant-los punt per punt. Va deixar clar que l'enquesta era totalment anònima i que servirà per fer un estudi a nivell provincial.

Tot seguit, Pere Castells va parlar del pressupost-factura que està vigent des de principis d'any i que, segons la Llei de comerç, s'ha de presentar en cada feina que es fa.

Miquel Torrents va parlar de la informàtica, i concretament sobre el programa "Tarifes de preus", va notificar algunes novetats i va comentar que s'hi ha afegit un programa de facturació.

Pere Castells va tornar a intervenir per informar sobre les plaques que, després de la reunió, es van lliurar a tots els professionals.

Pere Castells va lliurar la placa al soci número 1 d'AICO, Joan Altimiras.

Pere Castells va informar allò que ja havia anunciat fa temps, que deixa la presidència d'AICO. La veritat és que hi havia la impressió generalitzada que aquella dimissió no es produiria, però Pere Castells es va mantenir ferm en la seva postura. Considera que després de cinc anys ocupant la presidència ha arribat el moment de deixar pas a altres persones. De fet, la Junta Directiva es va renovar parcialment fa uns mesos i persones com Ramon Soler, cap de la comissió d'electricitat i el secretari, Joan Saborit, ja han estat substituïts per altres persones. El problema és trobar un nou president, que no va sortir de la reunió, encara que la Junta Directiva actual es va comprometre a continuar treballant.

La presidència de l'Assemblea General d'AICO, que va reunir més d'un centenar de participants.

Els relleus

Substituir un president, sovint sol portar problemes. Trobar persones que vulguin dedicar hores a una feina no recompensada amb diners no és fàcil. Trobar un substitut a un president que ha fet una gran tasca durant els cinc anys que ha ocupat el càrec, és una feina molt complicada. La Junta Directiva actual segur que serà capaç de seguir treballant. Esperem que també sàpiga trobar un president per AICO.

Un bon sopar, la millor manera d'acabar.

Les assemblees tenen de tot. Moments molt interessants i estones ensopides, però si tenen un final com el que va tenir la d'AICO al Club Tennis Vic el passat dia 7 de juny, són molt més suportables. El sopar, servit pel restaurant del club va complaure als assistents, que a part de fer la xerrada sobre temes importants i d'altres d'intrascendents, van seguir amb atenció el sorteig d'un seguit de regals donats per diverses empreses. Alguns, els més afortunats, van sortir carregats... de paquets. Alguns van dir que la sort va ser mal repartida, sobretot quan van veure que la majoria dels components de la junta, (president dimitit inclòs), es van endur premi. El cert és que hi havia qui es queixava del sorteig... fins que els va tocar alguna cosa, aleshores deien allò de "la sort és cega" tot mirant el seu regal.

Un moment de la recollida de les plaques, després tothom es va entaular.

ALTES, BAIXES I CANVIS DE NOM A AICO.

ALTES

nom	població	ram
Josep Illamola Company	Roda de Ter	Gas
Seida Vic, S.L.	Vic	Electricitat
Jordi Curos Pons	Calldetenes	Gas - Aigua
Juan de Dios Gutiérrez Muñoz	Manlleu	Electricitat
Juan Gutiérrez Benedé	Manlleu	Electricitat
MG Llum, SL	Vic	Electricitat
Manel Bufí Puigoriol	Sant Pere de Torelló	Electricitat
Carles Blasi Bou	Vic	Gas
Antonio Torres Fernández	Torelló	Electricitat

BAIXES

nom	població	ram	motiu
Xavier Fructuoso Mas	Folgueroles	Electricitat	Baixa

Antoni Naranjo Manzaneda
Manuel Sánchez Zambrano

Manlleu
Vic

Aigua - Gas
Electricitat

autònom
Trasllat
Expulsat

CANVIS DE NOM

nom

Xevi i Albert, SCP
Jaume Farés Suriguera
Joaquim Rovira, SL
Electrotècnia Vic, SL
Joan Bigas Font

per

nom

Xavier Vázquez González
Reparacions Flama, CB
Joaquim Rovira Labat
Electrotècnia Textil, SL
Joan Bigas Morera

EL 1997 FARÀ CENT ANYS QUE LA CIUTAT DE VIC TÉ LLUM ELÈCTRICA ALS CARRERS.

La llum elèctrica urbana va arribar a la comarca d'Osona per la seva capital, Vic. El fet, que avui el podem considerar històric i decisiu per la transformació que va representar en tots els aspectes. A Vic com també a d'altres llocs, va tenir la seva controvèrsia. Hi havia molts escèptics sobre el futur de la llum. De fet, en arribar la llum elèctrica competia amb el gas, energia que més o menys il·luminava els carrers i llocs públics d'algunes, molt poques, localitats.

La llum arribà a Vic el dia 4 de juliol de l'any 1897. De fet, la primera vegada que es pogué donar mitja volta a l'interruptor fou el 30 de juny d'aquell 1897, però el que podem considerar inauguració oficial fou la vigília de Sant Miquel. La Banda Municipal de Vic feia un concert nocturn a la Plaça. Un cop acabat es féu la llum; la primera vegada que donaren la volta a l'interruptor va fallar, pocs minuts després el públic congregat a al Plaça va fer l'"oooooh" que evidenciava que la llum s'havia estrenat.

L'origen de l'electricitat la trobem en els rius, els mateixos rius que en l'època medieval servien per regar verdures i abeurar els animals. Després l'aigua movia els molins fariners. Més endavant, l'home s'adonà que la força que movia el molí de la xaixa tammateix podia moure el pentinador del cotó i el teler. Era el segle XIII quan Boulton i Watt desenvolupaven la màquina de vapor que també necessitava molta aigua; l'any 1790 arribava a Osona la "Bomba de foc", la caldera de vapor, coincidint gairebé un el temps amb la invenció de la llum de gas sortida de la imaginació del francès Lebon.

El 1831, a Londres, Faraday feia experiments d'electrosi i fenòmens d'Inducció, però la màquina de vapor es quanyava pas. L'any 1861, a Espanya hi havien 563 màquines de vapor que proporcionaven 16.822 CV. El 62% d'aquesta potència era a Catalunya.

A la comarca d'Osona, l'any 1867 el propietari de La Coromina demana i obté permís: "per construir una resclosa que mogui un molí fariner". El 1874 el vigatà Josep Pericas Comella, demana i obté permís perquè aquella resclosa pugui moure telers i filoses mecàniques. Mentrestant, Thomas A. Edison inventava, a New Jersey, la làmpada d'incandescència i, l'any 1882, construïa a Pearl Street, Nova York, la primera Central Elèctrica que repartia electricitat a domicili, amb una potència de 90 kw.

Aquest anunci el publicava la Guia Oficial de Vic de l'any 1927.

El dia 20 de febrer del mateix any 1882, els vigatans Josep Pericas, Ramon Boixeda i Ramon Soler (casat amb la vigatana Dolors Vilabella); Domingo Comella, de Roda de Ter; Llucà Poudevida i Pere Reixach, de Barcelona, creaven la societat mercantil "Pericas, Boixeda, Reixach i Companyia", que seria la primera empresa elèctrica d'Osona, que finalment es convertiria en Energia Elèctrica del Ter, S.A.

L'objectiu de la companyia elèctrica era fonamentalment industrial, es tractava de moure telers i filoses. L'energia del riu era imprescindible per fer-ho, de manera que calia traslladar les indústries i els treballadors al costat del riu. Així van néixer les "colònies", com la Coromina de Torelló.

Aquella circumstància significava un problema per a les poblacions que no tenien un riu amb prou força per moure brancades de telers i màquines de filar. Vic entra aleshores en una època de decadència; un projecte de Sir Samuel Hirt podia haver canviat les coses, es tractava de construir un canal que portés aigua del Ter des de Torelló fins a Barcelona passant per Vic. La realització del projecte del segle XIX es va quantificar en 23.141.920'50 pessetes de finals de la dècada dels 70.

Fins el 1864 els carrers de Vic no tenien llum. Només en ocasions solemnes l'enllumenat públic eren uns patges que portaven torxes o un seguit de ciris i espelmes a les façanes i balcons. Fora d'això, foscor.

El 1864 Vic tenia l'enllumenat de petroli i vint anys més tard arribava la llum de gas.

El 1864 s'assajava a Vic l'enllumenat públic amb petroli. vint anys més tard arribava la llum de gas. La solució de la llum de gas semblava bona, encara que tenia els seus inconvenients, com les llànties que a vegades queien a la roba quan es passava per sota un fanal. Una anècdota sobre els talls de llum de gas es produí el dia 10 de març de 1895. Els assistents a la representació d'una obra de teatre que es feia a "La Unión Comercial Vicense", es van quedar a les fosques a meitat del segon acte. L'encarregat de tancar l'aixeta del gasòmetre del que avui és el carrer Verdaguier, oblidà que hi havia una comèdia nocturna. Eren les onze del vespre i, com feia sempre, va plegar deixant actors i públic a les palpentos.

Vic era una ciutat a les fosques que va començar a veure la llum el mes de setembre de 1895.

Vic era una ciutat a les fosques, que va començar a veure la llum el dia 14 de setembre de 1895, quan la premsa local comentava "es diu amb molta insistència que finalment serà un fet la instal·lació de llum elèctrica en aquesta ciutat...".

L'endemà ja circulaven per Vic unes fulles on una hipotètica companyia elèctrica demanava quants vigatans s'apuntarien al nou sistema d'enllumenat i quantes "làmpades" d'incandescència caldrien. La resposta fou que es demanaven més bombetes que la que podia proporcionar la hipotètica companyia elèctrica, que no superava els 50 CV.

El 17 d'agost de 1896, l'Ajuntament de Vic vaprendre una decisió històrica, va cedir la concessió de l'enllumenat públic per electricitat, pel preu de 19.900 pessetes l'any, a en Jaume Hiern, de Barcelona, que instal·laria 200 bombetes incandescentes de 16 bugies i 15 llums d'arc de 500 bugies.

Els vigatans es mostraven escèptics, l'electricitat no tenia bona premsa. Hi havia comentaris de tota mena quan un grup de treballadors començà a plantar pals i "palomilles" a partir del dilluns dia 1 de juny de 1897. S'havia acordat repartir les 200 bombetes per carrers de segona fila. Els 15 llums d'arc voltàic serien instal·lats a les Rambles i a la Plaça, la gent es preguntava d'on sortiria l'electricitat: la resposta fou que de la farinera del carrer de Manlleu.

Arribà el 4 de juliol de 1897 i Vic inaugurava la llum elèctrica als carrers. L'escepticisme inicial es va anar fonent. L'empresa elèctrica "Pericas, Boixeda, i Companyia" va començar a tractar el fil d'aram. A la tardor del 1908 obtenen permís del Govern Civil per fer electricitat des d'una resclosa de Sant Quirze per a fer-la arribar a Vic. Entretant, una empresa de Bilbao "Societat Espanyola Hidràulica del Freser" tenia la concessió de l'enllumenat públic de Vic pel preu de 20.400 pessetes anuals. El 1912, l'empresa "Pericas, Boixeda, Reixach i Companyia" també obté la concessió; Vic tindria dues centrals "La Nova" i "La Vella"; el 17 d'abril de 1913 la ciutat rep la llum pública de Can Pericas, el corrent de "La Nova" va arribar a Plaça mentre l'Aliança Vigatana interpretava sardanes.

L'electricitat tenia problemes, algunes vegades les bombetes cremaven poc i d'altres fallaven del tot perquè les dinamos de la farinera del carrer de Manlleu feien figa. L'any 1910, Vic prepara la festa del Centenari de Jaume Balmes. Amb motiu de l'aniversari del naixement de Balmes es feren un seguit d'obres públiques en el subsòl de la ciutat, que donaren la possibilitat de consum de gas i electricitat. També s'hi va dur a terme un projecte d'enllumenat dels carrers, que pretenia il·luminar artísticament Vic; el conjunt de les teies dissenyat per Josep M. Pericas a la Rambla dels Montcada i els fanals de Gaudí a la Plaça en són exemples.

Josep Noguera va ser professor de l'Escola del Treball o d'FP durant més de 30 anys.

Era evident que el col·legi Balmes no cobria les necessitats, de manera que calia tenir un edifici nou. Sobre aquest punt, Josep Noguera ens va dir: "**Hi van treballar molt un grup de persones importants de vic. Com el Bisbe Perelló, que va aprofitar el pes que hi podia fer quan es va fer el centenari de Jaume Balmes. L'Andreu Colomer també hi va ajudar molt, en aquell temps tenia una oficina a Madrid, que pràcticament es va convertir en un despatx a favor de l'Escola. Finalment es va aconseguir. Els terrenys ubicats a l'avinguda "Cristo Rey" (ara Bernat Calvó) eren de l'Ajuntament de Vic, el que passa és que eren molt petits ja pel primer projecte de l'escola. Va ser aleshores que Colomer Munmany va adquirir alguns terrenys del costat, contribuint de manera decisiva a fer realitat l'Escola del Treball. L'edifici actual es va inaugurar l'any 1957"**.

L'edifici inicial es va fer petit en pocs cursos, cosa que va obligar a pensar en una remodelació molt important, que es va fer el 1980, quan es van invertir 73 milions per ampliar l'edifici i fer els laterals. Si inicialment la cabuda era d'uns 500 alumnes, actualment l'Escola ha més que duplicat la seva capacitat, al marge que es facin classes diürnes i nocturnes.

Els primers anys, l'Escola del Treball només preparava per tres carreres: fusteria, mecànica i electricitat, Josep Noguera recorda que: "**al cap de poc temps, en electricitat ja es va separar instal·ladors i bobinadors; en mecànica, ajustadors i torners, i en fusta, també es va fer torneria de fusta i fusteria**". Amb el pas dels anys, la societat va reclamar professionals ben formats, de manera que l'escola va ampliar la seva oferta educativa de manera considerable.

Josep Noguera va estar més de 30 anys com a professor de l'Escola, dels quals durant 18 cursos va ser director, fins que l'any 1976 el va substituir Josep Ginebra.

L'escola va començar a anar bé quan van arribar els fills dels primers alumnes.

Amb Josep Noguera vam voler parlar de l'interès que tenien els pares que portaven els seus fills a l'Escola de Treball.

"Vam començar d'anar bé, i la gent va entendre les coses en matricular-se els fills d'alguns alumnes que havien estudiat al centre. És curiós, però van haver de passar una vintena d'anys. Els pares que abans havien estat alumnes i que havien estudiat en una situació no gens fàcil, van entendre que els seus fills necessitaven estar preparats per anar a una indústria. A partir d'aquest moment vam viure una època molt bona. Actualment estic deslligat de l'Escola i no puc opinar sobre la seva situació".

Algunes empreses de la comarca tenien interès pels bons alumnes que sortien de l'Escola.

Les empreses de Vic i de la comarca tenien interès pels alumnes de l'Escola?

"Hi havia empreses que cada any, quan venia l'època d'exàmens, ens demanaven, cinc o sis alumnes de les diverses branques. No tinc inconvenient a dir que una d'aquestes empreses era Can Girbau. En aquella època, la major part de la plantilla de Can Girbau la formaven ex-alumnes de l'Escola. Moltes altres empreses ens demanaven joves, de manera que molts nois van trobar feina només acabar els estudis, al marge que alguns continuaven estudiant, com és el cas de diversos enginyers tècnics que van acabar el mestratge a l'Escola".

Un fet curiós i força desconegut és que, durant una època, a l'escola de Vic, que tenia reconeixement oficial, s'hi havien de matricular alumnes de centres escolars de Granollers, Manresa, una altra de Girona, una escola de Ripoll i una escola de Navàs. En totes aquestes zones no hi havia una escola oficial, de manera que els alumnes havien de passar per Vic, encara que estudiaven a les seves respectives poblacions, però els exàmens els supervisaven des de Vic, i a tots els tribunals que es feien en aquests centres hi havia personal de Vic. "**Va ser una època d'or**" reconeix Josep Noguera, que destaca el gran nivell del professorat que tenia l'Escola de Vic.

Sempre s'ha dit que els alumnes que anaven a l'escola industrial eren els que no podien fer una altra cosa. És cert?

"A tot Europa l'ensenyament professional ha estat bàsic; en el creixement d'Alemanya, ajudes internacionals al marge, la formació professional va ajudar molt a la reconstrucció d'aquell país després de la segona guerra mundial. Hem de reconèixer una cosa i és que els pares aspiren que els seus fills estudiïn una carrera universitària. Alguns joves estan preparats per ser arquitectes o advocats, mentre que d'altres han de seguir camps diferents. L'Escola ha servit i serveix perquè joves que s'haurien posat a treballar sense cap formació, poguessin arribar a les empreses amb una preparació correcta".

El professorat cobrava si no es gastava en calefacció

Els primers passos d'una experiència, encara que sigui tant important com el d'una escola de formació professional, són difícils i complicats. No hi havia recursos. Josep Noguera recorda que: "**els primers anys, els professors cobraven unes 300 pessetes, si no feia fred i no s'havia de comprar llenya per l'estufa**". Però l'ex-director del Centre recorda igualment els arguments que li van donar per fer-se professor: "**Em van dir, tu que has tingut la sort de poder estudiar, presta't perquè altres també ho puguin fer. Amb aquest argument i d'altres que tocaven les fibres més sensibles, vaig decidir començar"**. Per sort, al cap de poc temps, després d'un o dos anys, les coses van millorar molt.

Josep Noguera va viure professionalment anys de fortes restriccions elèctriques.

Als primers anys de vida de l'Escola, els alumnes que hi arribaven tenien una preparació bàsica molt deficient, però: "**a poc a poc es va anar millorant**", recordava Josep Noguera. A mesura que l'ensenyament primari va millorar, el nivell mitjà dels alumnes va anar augmentant.

Pel que fa al professorat, els primers anys van ser difícils, costava trobar persones capacitades i amb ganes de donar classes. Els responsables de l'Escola anaven a la recerca de professionals qualificats en cada branca. El cert és que tenien èxit, perquè una

personalitat de la categoria del Dr. Eduard Junyent, va fer l'assignatura d'història de l'art a l'Escola del Treball. Com sempre, el pas del temps va regularitzar la situació; anys més tard ja calia aprovar unes oposicions que es feien a Madrid per poder donar classes a les escoles de formació professional.

L'activitat professional va portar Josep Noguer de primeres al claustre de professors i després a la direcció de l'Escola de Treball, però Josep Noguer tenia responsabilitats importants a l'Energia Elèctrica del Ter, on treballava.

Ja hem dit al principi que Josep noguer va arribar a Vic l'any 1944 per treballar a l'Energia Elèctrica del Ter.

Com estava Vic en aquest moment pel que fa al tema d'electrificació?

- " Tothom era molt poc exigent. Com a màxim tenien llum i una planxa elèctrica; vol dir que els consums de llum eren molt baixos, i no com ara, quan l'electricitat és un factor principal ".

Es va casar a les fosques.

Josep Noguer es va casar en època de fortes restriccions de llum. Era l'any 1948. La cerimònia es va fer a l'església dels Dolors, de Vic, ubicada en un tram que corresponia a Fecsa. El jove noguer volia casar-se amb llum. Va fer gestions amb alguns companys de l'empresa de la competència tot demanant: "**a partir de les 12 doneu una hora de llum als Dolors**". Ho va aconseguir. El problema és que el ram de la núvia va arribar gairebé una hora tard, cosa que va endarrerir la celebració, i per tant el va obligar a casar-se a les fosques, perquè uns cinc minuts després d'iniciada la cerimònia se'n va anar el llum. Tot el responsable d'una central elèctrica i es va casar a les fosques...

Malgrat tot eren temps de restriccions elèctriques, motivades per la falta de punt de creació d'energia. Segons els dies de la setmana alguns sectors de vic no tenien llum. Les diverses companyies elèctriques feien el què podien, com recordava Josep Noguer: "**Nosaltres teníem uns motors tèrmics per poder fer llum, però el tema energètic estava tot molt malament. A vegades, a les 6 de la tarda anàvem a la central de Campsa per comprar 200 litres de gas-oil per cremar aquell vespre perquè Vic tingués llum, però allò no era gas-oil era quitrà, que ens espatllava les màquines i ens provocava problemes constanment**".

El temps ha deixat enrretra uns anys difícils, quan passaven coses que ara semblen inversemblants; el cert és que parlem d'una part de la història que persones com Josep Noguer van haver de protagonitzar.

Viure sense llum.

Vilanova de Sau i Santa Maria de Besora van ser dues de les darreres poblacions de la comarca d'Osona que van tenir llum. L'anècdota, que ens recordava Josep Noguer, es va viure a Vilanova de Sau.

Als anys 50 es van fer els treballs per portar llum a la població. En acabar-se una de les jornades de treball, els operaris van donar llum a una casa, mentre que la veïna encara no en tenia. Aquell vespre, la mestressa de la casa que ja tenia electricitat, va anar a visitar la seva veïna, fins que finalment se'n va anar dient aquestes paraules "**No entenc com podeu viure en una casa sense llum**".

Aquella dona possiblement era la primera vegada que vivia en una casa amb llum, però ja la trobava a faltar, i això que encara no havia arribat la TV.

DRETS I OBLIGACIONS DELS EMPRESARIS EN LA LLEI DE PREVENCIÓ DE RISCS LABORALS.

La Llei de Prevenció de Riscs Laborals que vol promoure la seguretat i la salut dels treballadors mitjançant l'aplicació de mesures, i el desenvolupament de les activitats necessàries per a la prevenció dels riscos derivats del treball, parla de les obligacions que tenen les empreses. Obligacions que, a falta del desenvolupament del reglament, són esmentades en el requadre d'aquesta mateixa pàgina.

Altres elements que figuren a la Llei són:

Avaluació dels riscos

L'empresari haurà de realitzar una avaluació inicial dels riscos per a la seguretat i la salut dels treballadors, i si els resultats d'aquest estudi ho demanessin, realitzarà controls periòdics de les condicions de treball, i aquelles activitats de prevenció que garantitzin un major nivell de protecció.

Els treballadors hauran d'estar informats dels riscos per la seva seguretat i salut i de les mesures de protecció i prevenció que s'han aplicat.

Equips de treball

L'empresari haurà de proporcionar als seus treballadors equips de protecció individual apropiats per al desenvolupament de les seves funcions, i haurà de vetllar per la utilització efectiva d'aquests equips, quan les característiques del treball a realitzar ho demanin.

Informació als treballadors

Els treballadors hauran de rebre totes les informacions necessàries en relació als riscos per la seva seguretat i salut, i sobre les mesures i activitats de protecció i prevenció que es poden aplicar.

L'empresari haurà de garantir que cada treballador rebi una formació teòrica i apropiada, en el moment de la seva contractació i durant la seva vida laboral.

Mesures d'emergència

L'empresari haurà d'analitzar les possibles situacions d'emergència, i adoptar les mesures necessàries en matèria de primers auxilis, lluita contra incendis i avaluació dels treballadors, designant per això personal encarregat de posar en pràctica aquestes mesures.

Risc greu i imminent

Quan existeixi o pugui existir un risc greu i imminent, l'empresari estarà obligat a informar, el més aviat possible, a tots els treballadors afectats i adoptarà les mesures necessàries per tal que els obrers puguin interrompre la seva activitat.

La Llei preveu, fins i tot, el dret del treballador a fins i tot abandonar el lloc de treball, quan consideri que l'activitat suposa un risc greu i imminent per a la seva vida o la seva salut.

Vigilància de la salut

Es garantirà a tots els treballadors la vigilància periòdica del seu estat de salut, en funció dels riscos inherents al treball.

Drets i obligacions

Els treballadors tenen dret a una protecció eficaç per la seva seguretat i salut en el treball, aquest dret obliga als empresaris a actuar de manera preventiva contra els accidents laborals, seguint aquests principis generals:

- 1 - Evitar els riscos.
- 2 - Avaluar els riscos que no es poden evitar.
- 3 - Combatre els riscos al seu origen.
- 4 - Adaptar la feina a la persona.
- 5 - Tenir en compte l'evolució de la tècnica.
- 6 - Substituir allò que sigui perillós, per aquelles coses que tinguin poc o cap perill.
- 7 - Planificar la prevenció.
- 8 - Prendre les mesures que prioritzin la prevenció col·lectiva a la individual, i donar les instruccions correctes als treballadors.

L'efectivitat de les mesures preventives haurà de preveure fins i tot, les distraccions o imprudències temeràries que pugui tenir el treballador.

Les empreses han de tenir Servei de Prevenció.**Documentació**

L'empresari haurà de tenir i conservar a disposició de l'Autoritat laboral, aquests documents:

- a) Avaluació dels riscos per a la seguretat i la salut en el treball, i una planificació de l'acció preventiva.
- b) Mesures de protecció i prevenció a adoptar.
- c) Resultats dels controls periòdics de les condicions de treball.
- d) Pràctica dels controls de l'estat de salut dels treballadors.
- e) Relació dels accidents de treball i les malalties professionals que hagin provocat als treballadors una incapacitat laboral superior a un dia de treball.

Protecció de la maternitat

Caldrà prevenir els riscos que poden afectar a la treballadora embarassada, i l'empresari tindrà l'obligació de canviar-li el lloc de treball si el que ocupa suposa riscos. Les dones embarassades tindran dret a deixar el lloc de treball per a la realització de cursos de preparació pel part.

Serveis de prevenció

S'estableix l'obligació de constituir un Servei de Prevenció en l'empresa, designant a un o a diversos treballadors per ocupar-se de la seva activitat, constituint un servei de prevenció propi o bé concertant-lo amb una entitat especialitzada (Mútua). A les empreses amb menys de sis treballadors, l'empresari podrà assumir personalment les funcions del Servei de Protecció.

Consulta i participació dels treballadors

L'empresari haurà de consultar amb els representants legals dels treballadors, o amb els mateixos treballadors, l'adopció de decisions relatives a:

- a) La planificació i l'organització del treball, per a la seguretat i la salut dels treballadors.
- b) L'organització i desenvolupament de les activitats de protecció de la salut i la prevenció de riscos.
- c) La designació dels treballadors encarregats de les matèries d'emergència.
- e) El projecte i l'organització de la formació en matèria preventiva.
- f) Qualsevol altra acció que pugui tenir efectes substancials sobre la seguretat i la salut dels treballadors.

PRINCIPALS NOVETATS DE LA NOVA LLEI DE L'IMPOST SOBRE SOCIETATS.

Segons una informació facilitada per la consultoria d'empreses Roca, Vilà i Jurado Associats, SL, aquestes són les principals novetats de la nova llei de l'impost sobre societats.

Ens referim a les novetats introduïdes per la llei 43/1995 del 27 de desembre de 1995.

Fet imposable: està format per l'obtenció de la renda, sigui quin sigui la seva font o origen.

Base imposable: es calcula a partir del resultat comptable corregint-lo mitjançant l'aplicació de criteris fiscals.

A justos extracomptables: es redueixen notablement.

Despeses deduïbles: no s'esmenten expressament, només s'indica quines despeses no ho són. Per tant, la norma general diu que el que es considera una despesa segons la normativa mercantil ho és també a efectes fiscals, excepte que la norma tributària indiqui una cosa contrària.

Subjecte passiu: la novetat que hem d'assenyalar és que les societats transparents queden sotmeses a l'Impost sobre Societats.

Valoració de les existències: es permet utilitzar el mètode LIFO.

Arrendaments amb opció de compra: s'han regulat diferents supòsits:

- a)** Si s'adquireix un bé en règim d'arrendament amb opció de compra, podrà amortitzar aquest bé com si l'hagués adquirit mitjançant una compra-venda normal, sempre que no hi hagi cap dubte que es comprarà o es renovarà.
- b)** Si l'adquisició a través de "leasing" es fa anant a una entitat financera especialitzada, podrà disfrutar d'un règim lleugerament més favorable en matèria d'amortitzacions (dues vegades el coeficient lineal o tres vegades si és una empresa de dimensions reduïdes).
- c)** Si s'havia realitzat un contracte de "leasing" abans de l'entrada en vigor de la nova Llei, s'aplicarà el règim anterior al dia 1 de gener de 1996.

Incentius fiscals per a les empreses de tamany reduït:

- a)** Una empresa és "reduïda" si factura per sota dels 250 milions de pessetes l'any.
- b)** Els incentius previstos són:
- Llibertat d'amortització per a inversions generadores de treball.
 - Llibertat d'amortització per a inversions de poc valor (fins a dos milions de pessetes).
 - Amortitzacions accelerades.
 - Previsions per morositat. Totes les empreses podran provisionar l'import total d'un deudor morós a partir dels 12 mesos del seu venciment. fins ara s'havien d'esperar dos anys. Les petites empreses, a més, poden provisionar genèricament un 1% sobre l'import total de tots els saldos deudors que hi hagi a finals d'any o en el tancament del període impositiu.
 - La tributació de les plusvàlues generades per la venda d'actius fixos professionals i empresarials estarà afectada per l'aplicació d'uns coeficients correctors.

Una empresa és "reduïda" si factura per sota dels 250 milions de pessetes l'any.
Per fer la valoració de les existències es permet utilitzar el mètode LIFO.
Totes les empreses poden provisionar l'import total d'un deudor a partir dels 12 mesos del venciment.
L'adquisició a través de "leasing" pot gaudir d'un règim lleugerament més favorable en el tema d'amortitzacions.
Si s'havia realitzat un contracte de "leasing" abans de l'entrada en vigor de la nova Llei s'aplicarà el règim anterior al de l'1 de gener.
S'unificaran els criteris per caracteritzar a les societats de professionals, d'artistes i d'esportistes.
Les societats transparents estan obligades a mantenir o convertir en nominatives les seves accions per facilitar el coneixement de la identitat dels seus socis.
S'admet l'amortització del Fons de Comerç i els Drets de Traspàs.
La imputació temporal d'ingressos i despeses continuarà amb el tradicional sistema de meritatge.
Les bases imposables negatives poden ser compensades en set anys i no en cinc com fins ara.

Transparència fiscal:

- a)** La societat transparent tributarà per l'impost sobre societats i ingressarà la quota corresponent en les mateixes condicions que aulsevol altre objecte passiu.
- b)** S'unificaran els criteris per caracteritzar a les societats de professionals, d'artistes i d'esportistes.
- c)** Les societats transparents estan obligades a mantenir o a convertir en nominatives les seves accions per facilitar el coneixement de la identitat dels seus socis. Si aquesta exigència la incompleixen, la part de la base imposable que no es pugui imputar als socis coneguts, tributarà en l'IS el tipus marginal màxim de l'IRPF.

Altres aspectes d'interès

- a)** S'admet l'amortització dels Fons de Comerç i els Drets de Traspàs, sempre que no els hagi adquirit a una entitat vinculada a vostè. Si es van adquirir abans de l'entrada en vigor d'aquesta norma, també es podran amortitzar.
- b)** Les despeses per relacions públiques amb clients i proveïdors es consideren despeses fiscalment deduïbles.
- c)** No es podran deduir els recàrecs de constrenyiment i de presentació fora de termini dels impostos.
- d)** La norma de valoració de les operacions vinculades només s'haurà d'aplicar si la norma utilitzada disminueix o ajorna la tributació a Espanya. I si s'aplica, mai suposarà un gravamen superior.
- e)** La imputació temporal d'ingressos i despeses continuarà amb el tradicional sistema de meritatge. De totes maneres, les despeses computades comptablement en un període impositiu o els ingressos en un període anterior al que correspongui es podran imputar fiscalment en els períodes en què s'hagués fet l'anotació comptable. Però, sempre que d'això no se'n derivi una tributació inferior a la que hagués correspost.
- f)** Per corregir la depreciació monetària s'aplicaran en el valor comptable del bé que es vengui uns coeficients segons l'any en què s'ha adquirit l'element.
- g)** En la tributació dels increments de patrimoni procedents de la transmissió onerosa (venda) d'elements patrimonials s'han produït modificacions: es substitueix l'exempció per reinversió, per un sistema de diferiment de la tributació per reinversió.
- h)** Si en els exercicis anteriors ha tingut bases imposables negatives, pot compensar-les durant els exercicis posteriors. Abans, podia fer-ho durant cinc anys, la nova Llei amplia el termini a set anys. Si la seva entitat és de nova creació, aquest termini es computa a partir del primer període en què es produeixen rendes positives.
- i)** El límit de la deducció per activitats d'exportació s'estableix en un 15% de la renda o en un 4% dels ingressos que corresponguin a la totalitat de les activitats exportadores de béns o serveis i de la contractació de serveis turístics a Espanya.

LA CONFECCIÓ D'ALGUNS BUTLLETINS.

Es donen alguns casos d'electricistes que fan butlletins sense poder-ho fer. L'explicació és clara. Pels motius que sigui, alguns instal·ladors deixen la feina; fins aleshores han treballat en condicions de legalitat; en un moment determinat són baixa, però alguns tenen encara un talonari de butlletins, i continuen fent treballs. Segons de quines feines es tracti el et té poca importància, de totes maneres s'ha d'entendre com una situació irregular que és convenient corregir.

AICO va enviar un escrit a les companyies notificant que no tramitessin els butlletins presentats per persones que encara en tenen, però que no treballen.

La Comissió Elèctrica d'AICO segurament farà arribar a les companyies, sobretot a FECSA que té punts de servei, la idea de fer un escrit a aquests punts amb una relació dels instal·ladors als quals no s'han de tramitar butlletins.

HORARI D'ESTIU I LES VACANCES D'AGOST A L'OFICINA D'AICO.

Arriba l'estiu i amb ell alguns canvis a causa de la calor i les vacances.

L'oficina d'AICO modificarà l'horari durant el mes de juliol. A l'Imma sembla que li agrada treballar les mateixes hores que ho fan els bancs i, de l'1 al 31 de juliol serà al despatx de 8 del matí a les 3 de la tarda.

No cal dir que l'Imma es mereix unes bones vacances, que les farà tot el mes d'agost, de manera que s'hi tornarà a posar el dilluns dia 2 de setembre.

Bones vacances!!!.

LA PAELLA DELS DIMISSIIONARIS.

Diu que pleguen de la Juntaperquè tenen molta feina i no deon portar AICO i la seva empresa. Mireu, mireu la feina que tenen. Els vam ben enxampar. I sabeu una cosa, en Pere només va agafar la cullera per fer-se la foto. Ni això... Bromes a part, fins i tot van saber-se acomiadar.

LA DIFUSIÓ D'AICO.

La contractació d'un Gabinet de Premsa ha permès donar més difusió d'algunes de les activitats d'AICO. Ens fan el butlletí cada tres mesos i, quan tenim coses per explicar, avisem a la premsa. Aquí teniu qui encara era president, en Pere Castells, parlant per TVO.

LES GESTIONS FETES PER AICO EN MOTIU DE L'ARRIBADA I EL CANVI DE GAS.

Les comissions de gas i de calefacció han treballat intensament els darrers dotze mesos en motiu de l'arribada del gas natural a Osona, en el cas de Vic en substitució del que hi havia i, en algunes altres localitats amb l'arribada del gas canalitzat.

El pròleg fou la reunió amb Repsol, a la qual van assistir un centenar d'associats, que es van poder informar de les ampolles I-350, del contracte col·laborador i del finançament de la instal·lació. Avui el pla ja funciona.

A la sala d'actes de la Caixa de Manlleu a Vic, es va fer una reunió per parlar del canvi de gas a Vic. Un dels problemes principals és que, després de les revisions, quedaven molts defectes per corregir; es va informar que Gas Natural podria portar empreses de fora de la comarca per fer aquests treballs. En el decurs de la reunió es va demanar si hi havien empreses osonenques per fer-ho. La resposta va ser positiva i van sortir un total de 15 empreses, que des de l'1 de febrer al 30 de març, coordinades des d'AICO, van resoldre els defectes que hi havia a les instal·lacions domèstiques. Van sorgir problemes a zones com la plaça d'Osona, la Ronda Ausetants i els Edificis Montseny (abans Cases del Sindicat), que van provocar un descens en el preu previst inicialment. En total es van fer 107 avisos.

L'arribada del gas natural requeria una negociació amb l'empresa. El resultat va ser la incorporació d'AICO a la comissió de FERCA que negocia amb Gas Natural.

Les obres per l'arribada del gas a Osona es realitzen a bont ritme.

AICO també ha proposat als instal·ladors de les poblacions on és prevista l'arribada del gas natural, i fins i tot als professionals d'altres localitats, que nomenin dos representatns per afrontar el tema de gasificació amb possibilitats de fer part dels treballs a realitzar, i que d'altra manera faran empreses de fora d'Osona, que han arribat a un acord amb Gas Natural. Recordem que les poblacions que està previst gasificar són Sant Martí de Centelles, Centelles, Els Hostalets, Tona, Roda de Ter, Sant Hipòlit de

voltregà, Montesquiú, Sant Quirze de Besora, Manlleu i Torelló. A Centelles ja s'ha començat a moure per aconseguir que els professionals del poble puguin fer els treballs d'instal·lació inherents a l'arribada del gas natural.

Una altra de les novetats són les targetes de revisió que es faran individuals (4 anys), comunitàries (4 anys) i GLLP (5 anys).

Confecció de butlletins.

Segons el Servei de Seguretat de Subministrament de la Direcció General de Seguretat Industrial de la Generalitat, en el control estadístic que s'ha fet de les altes de gas que Gas Natural va efectuar durant l'any 1995, s'ha observat que un 41'5% dels butlletins examinats tenia el croquis de la instal·lació incomplet per la no indicació del material o de les canonades i/o de les longituds dels seus diferents trams i/o del diàmetre de les canonades.

La Generalitat recorda que, per les altres corresponent a l'any en curs i amb allò referent a l'apartat de les homologacions dels aparells receptors, cal que des de l'1 de gener de 1996 en els butlletins hi figuri l'homologació CE (Comunitat Europea) o que els receptors en qüestió s'ajustin a les excepcions permeses pel MINER, en l'aplicació del reial decret 1428/92.